

Поводом Закона о слатководном рибарству

Рад на припреми Закона о слатководном рибарству трајао је скоро двије године. За то вријеме прикупљени су многобројни предлози од народних одбора, рибарских организација и установа по свим важнијим питањима из области слатководног рибарства, који су од стране републичких органа више пута темељито расмотрени у начелу и појединостима.

Досадашњи прописи о слатководном рибарству показали су се као непотпуни, нарочито у погледу заштите и унапређења рибарства, а са друге стране потребно је било да се одредбе о управљању риболовним водама и њиховом искоришћавању ускладе са промјенама насталим задњих година у развоју и положају државних органа, као и у привредном систему наше земље.

При изради закона коришћена су досадашња искуства у примјени рибарских прописа код нас и резултати савремене рибарско-биолошке науке примјењени на наше услове и потребе развита ове важне гране народне привреде.

Развој рибарског законодавства код нас

Потреба за правним уређењем риболова осјетила се код нас крајем 19 вијека, када су се почела повећавати ефикаснија риболовна средства и када су нерационални начини риболова почели наносити велике штете народној привреди. У старој Црној Гори Министарство Војске и Министарство Унутрашњих Послова доносили су прописе о забрани лова рибе експлозивним

и отровним материјама као и ватреним оружјем, а племенске скупштине и старјешинства села својим одлукама регулисали су режим улова рибе на подручјима својих риболова.

Послије Првог свјетског рата протегнута је важност Закона о риболову Србије од 1911 год. и на воде Црне Горе пошто она није имала посебан закон о рибарству. У 1937 год. донесен је за сву земљу јединствен Закон о слатководном рибарству, који је сматран као један од напреднијих закона у свијету у погледу техничких норма и одредаба о заштити и унапређењу рибарства. Али је овај закон, носећи сва обиљежја тадашњег државног и друштвеног уређења, задржао власничка рибарска права физичких и правних лица, чији су носиоци онемогућавали спровођење законских прописа, тако да су и они позитивни прописи остали мртво слово на папиру. Власници рибарских права држали су најбогатија риболовна подручја у којима су ловили око 80% од цјелокупног улова, док је само 20% рибе ловљено у водама које су припадале држави.

Слатководно рибарство у новој Југославији није регулисано савезним прописима, него је остављено народним републикама да га регулишу својим прописима, на начин који одговара њеним особеностима у погледу степена развита рибарства, типова риболовних вода и досадашњег начина и искустава у искоришћавању риболовних вода.

У нашој Републици донесен је 1947 год. Закон о риболову, који је имао само пет чланова, а сврха

му је била да спроведе у живот уставне одредбе о проглашењу свих риболовних вода општеномном имовином. Устав, односно овај закон укинули су 105 рибарских права племена, братстава, села, манастира и појединих физичких лица на Скадарском, Шаском, Плавском и Црном Језеру, затим Морачи, Зе-ти и Ситвици. Власничка права на риболовним водама претстављала су највећу сметњу у раду на спровођење јединствене политике унапређења слатководног рибарства. На Скадарском Језеру мјесто застарјелих форми искоришћавања рибљег богатства основано је једно предузеће и пет рибарских задруга, а на ријекама су срушене власничке преграде (вршишта), да би се омогућио несметан пролаз риби и развио спортски риболов преко тринаест рибарских друштава. У истој години донесена је и Уредба о вршењу риболова и о унапређењу рибарства којом су прописане основне заштитне мјере, затим ограничен риболов приватним лицима, а дате погодности рибарским организацијама и одређене главне мјере за унапређење рибарства.

У 1954 год. издата је Наредба о заштити слатководног рибарства, којом су одређена рибља плодишта, прописан ловостај и забрањен лов ситне рибе, затим донесена је Наредба о начину риболова и риболовним справама и средствима и прописано је Упутство о издавању риболовних дозвола. Овим прописима регулисана су најважнија текућа питања заштите риболовних вода и начина њиховог искоришћавања.

Када се осврнемо на десетогодишње искуство у примјени досадашњих прописа видимо, да су ријешена основна питања која су се појавила одмах после рата и то преузимање рибарских права од дотадашњих власника и мјесто њих организовање предузећа и задруга са напреднијом организацијом рада и савременом риболовном техником. Отуда су рибарски прописи, поред осталих мјера, одиграли врло позитивну улогу на повећању рибарске производње и јачању социјалистичког сектора у рибарству. Док је прије рата улов

износио просјечно 496 т. рибе, после рата повећан је на 948 т. рибе годишње, што износи пораст од 91%, а социјалистички сектор учествује са 70% у укупном улову слатководне рибе.

Међутим, досадашњи прописи имали су низ недостатака и празнина које је требало попунити, а уз то многе одредбе превазиђене су развитком нашег државног уређења и привредног система, те је било нужно потребно да се донесе нови Закон о слатководном рибарству.

Основне карактеристике новог закона

Нови закон је на систематски начин обухватио цјелокупну материју слатководног рибарства. Закон је подијељен на седам глава: I. Опште одредбе, II. Рибарске организације, III. Обављање риболова, IV. Заштита и унапређење рибарства, V. Рибарски надзор и чување риболовних вода, VI. Казнене одредбе, VII. Прелазне и завршне одредбе.

Изложићемо само важније одредбе и указати на новине и оне карактеристике које одликују овај закон од закона осталих република.

I. У општим одредбама унијето је неколико основних начела која се протежу кроз цијели закон.

Рибарство је грана народне привреде, која обухвата риболов и гајење риба. Овај закон односи се и на друге корисне водене животиње (шкољке, ракове, пијавице и др.) уколико нијесу предмет лова по Закону о лову. Појам риболова обухвата лов рибе и присвајање уловљене рибе. Под гајењем риба подразумијева се: вјештачко размножавање риба, одгајивање рибље икре и рибљег млађа у мрестилиштима и рибогажилиштима, затим порибљавање риболовних вода и производња приплодне и конзумне рибе у рибњацима и полурибњацима. Као што се види из ове дефиниције прерада и промет рибе нијесу предмет разматрања овог закона, јер се та питања регулишу посебним прописима.

Риба је општеномном имовина. Уставом је вода проглашена за

општеномодно добро, а право рибалова проистиче из права на воду. Овдје је важно напоменути да и риба поплавних вода, без обзира на чијем се земљишту излива, припада општеномодној имовини. Једино риба у вјештачком рибњацима може бити у својини приватних лица, ако су та лица добила одобрење од одговарајућег савета народног одбора, да могу подићи рибњаке на властитом земљишту, односно, да могу користити воду за рибарске сврхе.

Риболов може бити привредни и спорски. Битна разлика између ове двије врсте рибалова је у томе, што се привредни рибалов обавља у сврху продаје или прераде уловљене рибе т. ј. за привређивање, а спорски риболов се врши у циљу спорта и разоноде, за потребе домаћинства спортског рибара. Поред овога привредни рибалов се разликује од спортског и по начину обављања, врсти употребљених риболовних средстава и мјесту обављања лова рибе.

Риболовним водама управља народни одбор општине. Појам управљања обухвата чување и заштиту риболовних вода, уређење начина коришћења, старање о унапређењу рибарства, као и друга права и дужности одређене овим законом и ближим прописима. Једино је код нас и у НР Македонији орган управљања народни одбор општине, док је у осталим републикама срез орган управљања. Наше општине су сразмјерно територијално веће, са развијеном мрежом риболовних вода, те се могу користити као посебна рибарско-привредна Подручја. Поред тога на овакво решење утицало је и то да се код нас разматра укидање срезова и проширење права и овлашћења народних одбора.

Управљање риболовним водама врши се у складу са перспективним планом развитка рибарства. Прије доношења овога плана наша научно истраживачка служба доносиће рибарске основе за језера и речне сливове (Скадарско Језеро, Морачу, Лим, Ђехотину и др.). У тој основи изнијеће се стање риболовне воде и рибљег фонда, предложити начин и обим коришћења,

као и предвиђети мјере за заштиту и унапређење рибарства. Полазећи од те основе орган управљања ради перспективни план за воде свог подручја. Перспективни план је нужно потребан, јер рибарство карактеристично дугорочна производња са просјечним циклусом производње за економски најважније врсте риба од 3 до 5 година. У води треба да буде стално потребна количина приплодне - матичне рибе и одговарајући проценат узрасних класа у циљу обезбеђења сталног свакогодишњег улова. Висина годишњег улова треба да одговара висини годишњег природног прираста. У тијесној вези са доношењем перспективног плана и праћењем његовог извршења је вођење рибарског катастра у који се уносе основни подаци о риболовној води са свим потребним рибарским карактеристикама као и све промјене које настају током извршења плана.

II. Закон разликује привредне организације (предузећа и задруге) од рибарских друштвених организација (спортска рибарска друштва и савеза спортских рибарских друштва НРЦГ).

Рибарске привредне организације баве се риболовом, а могу се бавити и прерадом као и прометом рибе, рибљих прерађевина и рибарског материјала. У циљу развитка социјалистичког сектора у рибарству закон је дао велике предности рибарским привредним организацијама у односу на индивидуалне рибаре. Само привредне организације могу добити на коришћење посебна ловишта на нашим најважнијим риболовним водама (Скадарско и Шаско Језеро) у којима се постиже 60% целокупног улова и само ове организације могу употребљавати крупна риболовна средства (грибове, пливарице, велике коче и сл.) са којима се постиже високи улов рибе, а за чију је употребу потребно више од 10 рибара.

Рибарска друштва су слободна удружења спортских рибара, која имају задатак да раде на стручном уздизању својих чланова, да код њих развијају риболовну дисциплину и правилан однос према

рибарству, као и да пружају помоћ органу управљања у раду на заштити и унапређењу рибарства. Наш закон задржао је досадашњи систем коришћења спортских риболовних вода путем издавања појединачних дозвола спортским рибарима, за разлику од НР Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине, гдје се риболовне воде дају на коришћење спортским рибарским друштвима. Наша спортска рибарска друштва, по изјави њихових претставника, нијесу организационо учвршћена нити довољно ојачана да би могли преузети на себе коришћење риболовних вода и све обавезе које из тога проистичу (чување, унапређење и др.). У нашем даљем развоју потребно је да народни одбори општина постепено преносе извјесна права и дужности на рибарска друштва, како би се тиме шири круг заинтересованих спортских рибара активније укључио у раду на заштити и унапређењу рибарства. Ради тога потребно је управне одборе фонда за унапређење рибарства развити и органе друштвеног управљања риболовним водама, јер ове одборе сачињавају углавном претставници рибарских организација.

III. Риболовне воде искоришћавају се путем привредног и спортског риболова.

Привредни риболов врши се код нас на великим низинским водама (Скадарско и Шаско Језеро, Бојана и Ријека Црнојевић) и то са великим (грибови и сл.) или малим (стајачице, пари, врше, и сл.) риболовним средствима. У овим водама лови се годишње око 1.200 т. рибе у вредности од 80 милиона динара. Регулисање риболова на прелазним водама, односно оним водама гдје има (ципринидских, шарановидних) и салмоидних (пастрва) врста риба као што су доњи ток Мораче и Плавско Језеро извршиће се посебним прописима на тај начин што ће се штетне и слабоквалитетне рибе ловити у привредне сврхе, а племените врсте риба у спортске сврхе.

Посебно је регулисан начин искоришћења сталних ловишта на Скадарском и Шаском Језеру. Код нас

се користи 16 бродова и риболовних ока за лов укљеве и 2 ловишта за кублу на Скадарском Језеру и једно око на Шаском Језеру. Законом је одређено, да се посебна ловишта дају на коришћење рибарским привредним организацијама путем непосредне погодбе или јавне лицитације и то на одређено вријеме у трајању од најмање једне године и уз плаћање накнаде. До сада су организацијама давата ловишта на коришћење на неодређено вријеме и без плаћања накнаде. Сврха ових измјена је, да се ловишта дају оним организацијама, која ће их најбоље искористити и да од остварених прихода уложе један дио у фонд за унапређење рибарства.

Нарочито велику тешкоћу представљало је регулисање управљања риболовом на Скадарском Језеру, које се протеже на подручју два среза и шест општина. У закону је нађено најповољније рјешење, којим се обезбјеђују права прибрежних општина у појасу широком од 1 км. од обале и омогућава риболов корисницима из свих општина на средишњем заједничком дијелу језера. У прибрежном појасу налазе се сва посебна ловишта и главна плодишта економски важних врста риба, те је његово искоришћавање везано искључиво за добијање дозволе од оне прибрежне општине у чијем се подручју налази тај појас.

Спортски риболов могу да обављају чланови спортских рибарских друштава помоћу прута са највише пет удица. Изузетно, овим риболовом могу се бавити и лица која нијесу чланови рибарских друштава, ако краће вријеме бораве у једном мјесту на одмору, опоравку или као туристи. Ова лица могу да добију само привремене дозволе са важношћу 1 до 30 дана. Спортским рибарима забрањује се не само продаја уловљене рибе него и замјена за друге ствари односно за друге материјалне користи.

Право на вршење привредног и спортског риболова стиче се на основу риболовне дозволе, коју издаје надлежни орган управе на-

родног одбора општине. Дозвола за привредни риболов издаје се регистрованој рибарској привредној организацији уз плаћање накнаде. Индивидуални рибар добија дозволу под одређеним условима: да је држављанин ФНРЈ, да је пословно способан, да није кажњен забраном обављања рибарске дјелатности и да уплати претходно накнаду за дозволу. Појам пословне способности садржи поред општих услова (пунољетство и способност стицања грађанских права) и стручну способност за самостално обављање рибарске дјелатности, која се стиче са најмање 1 годином рада у својству помоћног рибара. За спортски риболов има 4 врсте дозвола обзиром на временску и територијалну важност и то: годишња (републичка и општинска) и повремена (републичка и општинска). Годишњу дозволу за спортски риболов има право да добије само члан спортског рибарског друштва. Обзиром да код нас нема рибњака за производњу конзумне пастрве уводи се издавање посебних дозвола појединим рибарима, који ће ловити пастрве и њој сродне рибе за снабдијевање угоститељских објеката у туристичким мјестима.

IV. Полазећи са становишта да је ефикасна заштита рибарства најважнија мјера за одржавање рибљег богатства и предуслов за унапређење рибарства одређен је већи број забрана и ограничења којих се извршиоци риболова морају придржавати, а тако исто и сви они који користе воду за ма коју сврху, дужни су да воде рачуна о интересима рибарства. Забрањују се штетни начини риболова путем убијања рибе експлозивом, подводном пушком и ватреним оружјем, као и тровање рибе разним отровима. Употреба ости одобраваће се само на оним подручјима гдје се риболов не може рационално вршити на други начин. Забрањује се загађивање риболовних вода како отпадним водама индустријских и рударских предузећа, тако и бацањем нафте, уља, остатака од дератизације бродова, као и бацање стрвине, пиљевине и коре од дрвета. За-

брањује се преграђивање риболовних вода у циљу лова рибе, а уколико се врши у хидротехничке и друге сврхе дужни су извођачи да оставе пролазе или рибе стазе којима ће се омогућити миграција рибе из доњег у горњи ток воде и обратно. Забрањује се лов рибе за вријеме ловостаје и испод одређене најмање мјере. Привредне организације које почине штету загађивањем риболовних вода као и плављењем дрвене грађе, дужне су да надокнаде штету у корист фонда за унапређење рибарства.

У спортском риболову поощтравају се мјере заштите племенитих врста риба. Бројно опадање салмонидских врста риба је данас мање — више карактеристично за све воде Југославије. То је проузроковано наглим порастом броја спортских рибара, усавршавањем средстава лова, загађивањем риболовних вода и недозвољеним риболовом. У спортском риболову забрањује се ноћни лов рибе и лов салмонида непосредно рукама. Исто тако забрањује се употреба оних мамаца (црв и живи мамац) чија примјена нема спортског обилежје, а затим ограничава се дневни улов рибе који је довољан за потребе дневне исхране домаћинства спортског рибара. У циљу заштите салмонида или других ријетких и проријеђених врста риба може се привремено забранити њихов лов у појединим водама, да би се природним размножавањем повећало бројно стање.

Законом је предвиђено низ мјера за унапређење рибарства од којих су најважније: одређивање природних рибљих плодишта, издвајање риболовних забрана (резервата) који служе за очување и подизање матичне рибе важнијих врста риба, затим подизање мрестилишта и рибогојишта који служе за порибљавање риболовних вода, изградња рибњака и полурибњака за производњу конзумне рибе и оснивање установа за унапређење рибарства.

Врло важна новина у Закону је оснивање посебног фонда за унапређење рибарства и то Републичког фонда који се води код Пољопривредно-шумарске коморе НРЦГ

и општинских фондова. Полази се са становишта да се приходи који се остварују од риболовних дозвола, искоришћавања посебних ловишта, накнаде штета и сличних прихода имају употребити за финансирање мјера унапређења, заштите, организације и проучавању рибарства. Фондовима ће управљати управни одбори састављени од заинтересованих претставника рибарских организација, стручњака и истакнутих рибара. Средства фонда троше се према програму за спровођење оних мјера које су најпотребније и економски најједноличније. По приближној процјени може се очекивати да ће укупни годишњи приходи фонда (Републичког и општинских) износити око 10 милиона динара.

V. Рибарско-чуварску службу врше посебни чувари риболовних вода као и припадници Народне милиције у оквиру своје редовне дужности. Може се одредити да чување мањих вода врше: лугари, чувари поља, путари и чувари канала и насипа уз своју редовну дужност. Рибарске привредне организације имају своје чуваре на посебним ловиштима (бродовима и риболовним окама за вријеме главне сезоне искоришћавања. У циљу пружања помоћи државним органима у вршењу чуварске службе спортска рибарска друштва примјењују друштвену контролу преко овлашћених група или појединих чланова своје организације.

За вршење контроле над чуварском службом, као и над спровођењем мјера за унапређење, заштиту и искоришћавање риболовних вода успоставља се рибарска инспекција, као нова врста управног органа. Рибарска инспекција постојаће у саставу Секретаријата за пољопривреду и шумарство Извршног вијећа, а у народним одборима ове послове вршиће органи пољопривредне инспекције у оквиру овлашћења, која ће бити накнадно прописана.

VI. Казнене одредбе су поострене у односу на досадашње прописе. Обзиром да су Кривичним законом одређена кривична дјела

у рибарству (незаконити риболов, загађивање риболовних вода, преношење заразних болести риба и недозвољени промет рибе убијене експлозивом и сличним материјала), то су овим законом одређени рибарски прекршаји. Према тежини повреде законских прописа сви прекршаји разврстани су у двије основне групе.

Прва група садржи теже повреде законских одредаба и уколико почини привредна организација један од прекршаја из ове групе казниће се новчаном казном од 20.000 до 250.000 динара, а одговорно лице у овој организацији казниће се новчаном казном од 3.000 до 20.000 д. Ако физичко лице учини тежи прекршај казниће се новчаном казном од 2.000 до 10.000 динара или казном затвора до 15 дана, а ако је прекршај учињен из материјалне заинтересованости казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара или затвором до 30 дана. Као материјална заинтересованост сматра се ако је прекршај учинио индивидуални (професионални) рибар а извршењем су настале теже последице, као и сав бесправни лов рибе ради продаје т. ј. из користољубивих побуда.

Друга група садржи лакше прекршаје са мањим последицама, које могу починити само физичка лица и то претежно у вршењу спортског рибалова, те је и висина казне нижа од 2.000 до 10.000 динара без казне затвора, а ако је прекршај причињен из материјалне заинтересованости новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара или казном затвора до 15 дана.

Када је за један прекршај алтернативно прописана новчана казна и казна затвора Основни закон о прекршајима одређује да ће се казна затвора изрећи само ако прекршај има теже последице, или ако указује на већи степен одговорности учиниоца, што се има у решењу посебно образложити.

Поред ових казна прописана је и заштитна мјера одузимања уловљене рибе, која се мора увијек примјењивати, а у поновљеном случају од физичког лица могу се

одузети риболовна средства као и дозвола за вријеме од 1—3 године.

Задаци народних одбора општина

Са развитоком нашег друштвено-економског система проширују се и јачају функције народних одбора општина у области привреде и друштвеног живота. У складу са тим дата су широка овлашћења народним одборима општина о слатководном рибарству. Општине врше сва прва и дужности везане за управљање риболовним водама и то:

— предузимају мјере за заштиту рибарства и у вези са тим одређују чуваре риболвних вода,

— доносе перспективни план развитка рибарства, којим се одређује начин и обим коришћења риболовних вода, као и предвиђају потребне мјере за заштиту и унапређење рибарства,

— старају се о унапређењу рибарства, а нарочито о подизању мрестилишта и рибогојилишта за порибљавање вода, као и рибњака и полурибњака за производњу конзумне рибе,

— воде рибарски катастар из којег ће се видјети стање риболовних вода и рибљег фонда, улов рибе, порибљавање и друге карактеристичне промјене на једној води,

— одређује посебна ловишта (бродове, риболовна ока, ловишта кубле и скакавице) на великим низиским водама, која се дају на коришћење привредним организацијама, као и склапају са њима писмени уговор о коришћењу ловишта;

— издају дозволе за привредни и спортски рибалов, као и посебне дозволе за снабдијевање угостиољских предузећа са рибом и у у вези са тим води регистар изда тих дозвола,

— оснивају општински фонд за унапређење рибарства, именују управни одбор фонда и старају се о наплати свих прихода у корист општинског и Републичког фонда за унапређење рибарства,

Да би се пружила помоћ народним одборима у извршењу овако обимних задатака, као и да би се обезбједила јединствена политика

рибарства на свим водама, предвиђено је низ инструмената овим законом: и то: доношење регулативних прописа од стране републичких органа, израда рибарске основе од научно-истраживачке службе, надзор рибарске инспекције и пружање помоћи из Републичког фонда за унапређење рибарства.

Даља разрада закона

Нашим законом је у ширем обиму захваћена материја слатководног рибарства него што је то урађено у осталим републикама. Овако цјеловито и опсежно регулисање рибарства путем закона у многоме ће утицати на учвршћење законитости у овој привредној грани. Најважнија питања управљања, заштите, унапређења и искоришћавања риболовних вода, која имају мање-више стални карактер законом су прецизно одређена, а за један број питања одређени су само основни принципи у оквиру којих републички органи доносе ближе прописе за детаљнију разраду ове материје. У вези са тим законом је овлашћено

Изворшно вијеће НР Црне Горе да:

— одређује висину накнаде за риболовне дозволе у распону,

— издава је резерватна ловишта за научне сврхе и

— прописује организацију, задатке и овлашћења рибарске инспекције.

Секретаријат за пољопривреду и шумарство Извршног вијећа НРЦГ врши ове послове:

— одређује риболовне воде у којима ће се обављати риболов штетних и слабоквалитетних риба у привредне сврхе,

— прописује начин вођења рибарског катастра и евиденције рибарства која се уноси у катастар;

— одобрава употребу риболовних средстава, која нијесу прописана законом;

— одобрава подизање система стационирањих уређаја (велике коце, даљани) за лов рибе;

— прописује упуство о начину издавања посебних ловишта на коришћење;

— одређује врсте спортских риболовних средстава, које се могу употребљавати на великим низинским водама;

— порописује упутства о издавању риболовних дозвола;

— издаје посебне дозволе за обављање риболова у научне сврхе;

— одобрава уношење нових врста риба у риболовне воде;

— одобрава лов рибе на поплавном подручју;

— одобрава рибалов остима на оним мјестима, гдје се рибалов не може рационално вршити на други начин;

— одређује токове ријека на којима је плавање и сплаварење дрвене грађе дозвољено и прописује услове под којима се оно може вршити;

— забрањује риболов ријетких и поријеђених врста рибе у свим или само у одређеним риболовним водама у НРЦГ;

— одређује ловастају и најмање дужине испод којих се не смију ловити економски важне врсте риба;

— прописује ограничења у спортском рибалову (врсте мамца, највећи дневни улов, ноћни риболов);

— доноси прописе о уништавању животиња штетних за рибалов и о сузбијању рибљих болести;

— прати рад установа за унапређење рибарства и саслушава њихова мишљења при доношењу прописа;

— даје награде, дипломе и похвале рибарским организацијама, у становама и рибарима за рад на унапређењу и заштити рибарства;

— прописује начин управљања Републичким фондом за унапређење рибарства;

— доноси прописе о раду чувара риболовних вода, као и о њиховим правима и дужностима и

— доноси остале ближе прописе за извршење овог закона.

Са овим допунским прописима употпуниће се систем заштитних мјера у рибарству и регулисаће се низ детаља потребних за конкретну примјену појединих законских одредаба.

На основу овога може се закључити да ће доношење овог закона врло повољно утицати на даљи развитак рибарске привреде и спортског риболова. Потребно је да се сви чланови рибарских привредних и спортских организација упознају са основним начелима закона, као и правима и дужностима које проистичу из овог закона. Исто тако, потребно је да се сви пољопривредни стручњаци, који раде у народним одборима упознају са задацима и надлежностима из овог закона, како би могли правилно и ефикасно да раде на његовом спровођењу у живот.

Закон је објављен у „Службеном листу НРЦГ“ број 5 до 30 марта 1957 године, а ступио је на снагу 7 априла 1957 године.

Ј. Вујачић